

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

2. juli 2002 \*

I sag C-499/99,

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved G. Rozet og R. Vidal, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

**Kongeriget Spanien** ved R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 249, stk. 4, EF samt artikel 2 og 3 i Kommissionens beslutning 91/1/EØF af 20. december 1989 om støtte ydet i Spanien af centralregeringen og en række autonome regeringer til Magefesa, der producerer husholdningsartikler af rustfrit stål og mindre elapparater (EFT 1991

\* Processprog: spansk.

L 5, s. 18), og i Kommissionens beslutning 1999/509/EF af 14. oktober 1998 om Spaniens støtte til virksomhederne i Magefesa-koncernen og deres efterfølgere (EFT 1999 L 198, s. 15), hvori det fastslås, at visse former for støtte til Magefesa-koncernens virksomheder er ydet ulovligt og desuden er uforenelige med fællesmarkedet, idet Kongeriget Spanien ikke inden for den fastsatte frist har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme beslutningerne,

har

#### DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F. Macken, og dommerne J.-P. Puissochet (refererende dommer), R. Schintgen, V. Skouris og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: J. Mischo  
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. januar 2002,

afsagt følgende

## Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 22. december 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 88, stk. 2, andet afsnit, EF anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 249, stk. 4, EF samt artikel 2 og 3 i Kommissionens beslutning 91/1/EØF af 20. december 1989 om støtte ydet i Spanien af centralregeringen og en række autonome regeringer til Magefesa, der producerer husholdningsartikler af rustfrit stål og mindre elapparater (EFT 1991 L 5, s. 18), og i Kommissionens beslutning 1999/509/EF af 14. oktober 1998 om Spaniens støtte til virksomhederne i Magefesa-koncernen og deres efterfølgere (EFT L 198, s. 15), hvori det fastslås, at visse former for støtte til Magefesa-koncernens virksomheder er ydet ulovligt og desuden er uforenelige med fællesmarkedet, idet Kongeriget Spanien ikke inden for den fastsatte frist har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme beslutningerne.

## Baggrunden for tvisten

### *Faktiske omstændigheder*

- 2 Magefesa-koncernen udgøres for så vidt angår denne sag bl.a. af fire industrivirksomheder, der fremstiller husholdningsartikler: Industrias Domésticas SA (herafter »INDOSA«) med hjemsted i Baskerlandet, Cubertera del Norte SA

(herefter »CUNOSA«) og Manufacturas Gur SA (herefter »GURSA«) begge med hjemsted i Cantabrien samt Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (herefter »MIGSA«) med hjemsted i Andalusien.

- 3 I slutningen af 1985 var Magefesa-koncernen på randen af konkurs og overdrog ledelsen til et privat konsulentfirma, Gestiber, for at undgå, at driften måtte opgives. Dette firma fremlagde et handlingsprogram, som bl.a. forudsatte en personalenedskæring og tildeling af støtte fra centralregeringen og de regionale myndigheder i de selvstyrende regioner Baskerlandet, Cantabrien og Andalusien, hvor koncernens fabrikker lå.
- 4 For at fordele den omtvistede støtte blev der oprettet forvaltningsselskaber i de pågældende selvstyrende regioner, nemlig Fiducias de la cocina y derivados SA (herefter »Ficodesa« i Baskerlandet, Gestión de Magefesa en Cantabria (herefter »Gemacasa«) i Cantabrien og Manufacturas Damma SA (herefter »Manufacturas Damma«) i Andalusien.
- 5 Da situationen fortsat forværredes, blev INDOSA erklæret konkurs den 19. april 1994, men fortsatte sine aktiviteter, CUNOSA ophørte med sin virksomhed i 1994 og blev erklæret konkurs den 13. april 1994, MIGSA ophørte med sin virksomhed i 1993 og blev erklæret konkurs den 27. maj 1999, og endelig var GURSA fra 1994 inaktiv og blev erklæret insolvent.
- 6 Hvad angår forvaltningsselskaberne blev Ficodesa erklæret konkurs den 19. januar 1995, og Manufacturas Damma har været inaktiv siden 1993, men er ikke erklæret konkurs. Gemacasas aktuelle situation er ikke kendt.

*Kommissionens beslutninger*

- 7 I 1987 modtog Kommissionen en klage over den statsstøtte, som var ydet Magefesa-koncernen. Kommissionen indledte proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF) og erklærede ved beslutning 91/1, der blev meddelt den spanske regering den 5. marts 1990, følgende former for støtte ulovlige og uforenelige med fællesmarkedet:

— lånegarantier på i alt 1,580 mia. ESP

— et lån på 2,085 mia. ESP, der var ydet på andre vilkår end markedsvilkårene

— et tilskud på 1,095 mia. ESP

— et anslået rentetilskud på 9 mio. ESP.

- 8 Ved samme beslutning blev de spanske myndigheder pålagt bl.a. at trække lånegarantierne tilbage, at konvertere lånet på særlig gunstige vilkår til et normalt lån og at tilbagesøge tilskuddene.

- 9 I 1997 modtog Kommissionen syv klager vedrørende de fordele, som virksomhederne i Magefesa-koncernen havde opnået som følge af, at den støtte, som var blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet i 1989, ikke var blevet tilbagebetalt, og som følge af, at virksomhederne ikke havde overholdt deres finansielle forpligtelser og deres forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og sociale bidrag. Kommissionen indledte herefter proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til den støtte, som var blevet ydet til disse virksomheder eller deres efterfølgere siden 1989.
- 10 Ved afslutningen af denne procedure erklærede Kommissionen ved beslutning 1999/509, som blev meddelt den spanske regering den 29. oktober 1998, den støtte, der var ydet i form af den fortsat manglende betaling af skatter og sociale bidrag, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet:

— for INDOSAs og CUNOSAs vedkommende frem til konkurserklæringen

— for MIGSAs og GURSAs vedkommende frem til selskabernes indstilling af deres aktiviteter

— for INDOSAs vedkommende efter konkurserklæringen frem til maj 1997.

- 11 Ved samme beslutning blev de spanske myndigheder pålagt at træffe de fornødne foranstaltninger for at tilbagesøge støtten hos støttemodtagerne, og det blev fastsat, at de tilbagebetalingspligtige beløb skulle omfatte renter beregnet fra datoen for støttens udbetaling indtil den faktiske tilbagebetaling.

- 12 Kommissionen pålagde i artikel 3 i beslutning 91/1 og 1999/509 de spanske myndigheder senest to måneder efter meddelelsen af hver af disse beslutninger at underrette Kommissionen om de foranstaltninger, der var truffet for at efterkomme dem.
- 13 Da Kongeriget Spanien efter Kommissionens opfattelse hverken havde efterkommet beslutning 91/1 eller beslutning 1999/509 inden for den frist, der var fastsat i hver af beslutningerne, anlagde Kommissionen denne sag.

## Beslutning 91/1

### *De af de spanske myndigheder trufne foranstaltninger*

- 14 Den støtte, som i henhold til beslutning 91/1 blev anset for uforenelig med fællesmarkedet, var fordelt som følger:
- støtte ydet af Fogasa (den nationale garantifond for arbejdstagernes rettigheder i tilfælde af deres arbejdsgivers insolvens) på 2,085 mia. ESP til Magefesa-koncernen på andre vilkår end markedsvilkårene

- støtte ydet af den selvstyrende region Baskerlandet i form af en lånegaranti på 300 mio. ESP direkte til INDOSA, en lånegaranti på 672 mio. ESP til Ficodesa for virksomhederne i Magefesa-koncernen og et rentetilskud på i alt 9 mio. ESP
  
- støtte ydet af den selvstyrende region Cantabrien i form af lånegarantier på 512 mio. ESP til Gemacasa for CUNOSA og GURSA og et direkte tilskud på 262 mio. ESP, der ligeledes var ydet til Gemacasa for CUNOSA og GURSA
  
- støtte ydet af den selvstyrende region Andalusien i form af lånegarantier på 96 mio. ESP til Manufacturas Damma for MIGSA og et direkte tilskud på 29 mio. ESP ligeledes til Manufacturas Damma for MIGSA.

15 For at efterkomme beslutning 91/1 besluttede Fogasa efter aftale med Magefesa-koncernen at ændre de indrømmede lånevilkår for at fastsætte renten til markedsvilkår. Kommissionen er af den opfattelse, at Fogasa for sit vedkommende således har efterkommet artikel 2 i beslutning 91/1, og traktatbrudssøgmålet omfatter ikke dette forhold.

16 Med hensyn til den øvrige støtte har Kongeriget Spanien ved skrivelser af 23. oktober 1991, 8. april 1994 og 23. april 1997 meddelt Kommissionen, hvilke foranstaltninger de spanske myndigheder har truffet. Da Kommissionen har bestridt, at Kongeriget Spanien har efterkommet beslutning 91/1, skal det undersøges, om disse foranstaltninger kan anses for tilstrækkelige for at bringe

den ulovlige støtte til ophør inden for en frist, som fastsættes efter Domstolens skøn dels i forhold til den frist, der er fastsat i kommissionsbeslutningen, i dette tilfælde to måneder, dels under hensyn til den forpligtelse til loyalt samarbejde, der påhviler såvel medlemsstaterne som fællesskabsinstitutionerne. Ifølge beslutning 91/1 skulle de spanske myndigheder inden for den frist på to måneder, de fik pålagt, meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger der var truffet.

- 17 Det bemærkes for det første for så vidt angår den støtte, der er ydet af regeringen i den selvstyrende region Baskerlandet, at det drejede sig om at tilbagesøge de beløb, der var ydet som betaling af lån, for hvilke garantien blev udløst som følge af Magefesa-koncernens manglende betaling, og om at tilbagesøge de direkte tilskud og rentetilskuddene. Med henblik herpå rettede den baskiske regering kravet mod forvaltningsselskabet Ficodesa, i hvis retsstilling den i øvrigt var indtrådt med hensyn til betaling af de lån, der var stillet garanti for, idet den ikke mente, at den kunne gøre krav gældende direkte over for virksomhederne i Magefesa-koncernen, der kun var skyldnere hos Ficodesa.
- 18 Det eneste, den baskiske regering har foretaget sig, er at anmode Ficodesa om at tilbagebetale de beløb, der var betalt til INDOSA for lånegarantien ved skrivelser afsendt mellem 1988 og 1993 og for den øvrige støtte ved en skrivelse af 25. januar 1995. Regeringen har efterfølgende uden held anmeldt kravet i konkursboet efter Ficodesa, men den har aldrig krævet det mindste beløb hos INDOSA, som var den egentlige støttemodtager.
- 19 For det andet bemærkes med hensyn til den støtte, der var ydet af regeringen for den selvstyrende region Cantabrien, at denne blot i en første skrivelse til Kommissionen i 1991 forsikrede Kommissionen om, at den havde besluttet at overholde beslutning 91/1, og i en anden skrivelse i 1994 underrettede Kommissionen om, at den havde standset udbetalingen af enhver ny støtte til virksomhederne i Magefesa-koncernen. Endelig meddelte de spanske myndigheder ved en skrivelse i 1997 Kommissionen, at de lånegarantier, der var ydet af den cantabriske regering var blevet annulleret mellem slutningen af 1994 og begyndelsen af 1995, men denne skrivelse omtalte ikke, hvad man havde foretaget sig med hensyn til de tilskud, der var ydet af denne regering.

- 20 Endelig bemærkes vedrørende den støtte, der blev ydet af regeringen for den selvstyrende region Andalusien, at Instituto de Fomento Andaluz (herefter »IFA«) — der var efterfølger for Soprea, et selskab, som var kontrolleret af den andalusiske regering, og som forvaltningsselskabet Manufacturas Damma, der var blevet oprettet for at forvalte støtten til MIGSA, var datterselskab af — betalte det garanterede lån den 6. november 1990, dvs. efter meddelelsen af beslutning 91/1. IFA har ved skrivelse af 20. november 1990 efterfølgende blot anmodet om tilbagebetaling af det betalte beløb, og derefter i juni 1992 anmeldt denne fordring i Manufacturas Dammas konkursbo. Hvad angår de direkte tilskud har den andalusiske regering ikke sagsøgt Manufacturas Damma, idet selskabet ikke ejede aktiver, der kunne gøres udlæg i, og regeringen har heller ikke anlagt sag mod den egentlige støttemodtager MIGSA.

*Anbringendet om, at det er umuligt at tilbagesøge støtten*

- 21 Når en kommissionsbeslutning om ophævelse af en statsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, ikke har været genstand for et direkte søgsmål, eller sagsøgte i et sådant søgsmål er blevet frifundet, er den eneste indsigelse, som kan gøres gældende af en medlemsstat over for et af Kommissionen anlagt traktatbrudssøgsmål i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2, EF, indsigelsen om, at det er absolut umuligt at gennemføre beslutningen korrekt (dom af 4.4.1995, sag C-348/93, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 673, præmis 16, og af 22.3.2001, sag C-261/99, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2537, præmis 23).
- 22 Den spanske regering har i denne forbindelse ikke bestridt, at den ikke har fået støtten tilbagebetalt, men har gjort gældende, at den har gjort alt, hvad der stod i dens magt, idet den har pålagt forvaltningsselskaberne for støtten, der er virksomhederne i Magefesa-koncernens eneste kreditorer, at tage skridt til at tilbagesøge de beløb, som er ydet. Desuden har den spanske regering gjort gældende, at i de tilfælde, hvor fordringerne har kunnet anmeldes som krav mod disse virksomheder, er de ikke blevet dækket, eftersom de pågældende virksomheder var under insolvensbehandling, og idet det ifølge spansk ret kun er fordringshaveren selv, der kan gøre sin fordring gældende.

- 23 Den spanske regering har tilføjet, at forpligtelsen til at tilbagesøge en støtte består i at genoprette situationen fra før støtten blev ydet, idet det skal undgås, at støttemodtageren får en konkurrencefordel i forhold til sine konkurrenter. Når en virksomhed, der har modtaget støtte, er ophørt med sine aktiviteter, som det er tilfældet for alle virksomhederne i Magefesa-koncernen med undtagelse af INDOSA, påføres der ifølge den spanske regering imidlertid ikke længere skade for virksomhedernes konkurrenter, og tilbagesøgningskravet står derfor ikke i rimeligt forhold til det formål, der forfølges hermed.
- 24 Ifølge Domstolens praksis skal en medlemsstat, der under gennemførelsen af en kommissionsbeslutning om statsstøtte støder på uforudsete og uforudsigelige vanskeligheder eller får kendskab til følger, der ikke er forudset af Kommissionen, forelægge Kommissionen disse problemer til vurdering med forslag om passende ændringer af den pågældende beslutning. I så fald skal Kommissionen og medlemsstaten i henhold til reglen om, at medlemsstaterne og Fællesskabets institutioner har en gensidig pligt til loyalt samarbejde — som navnlig artikel 10 EF er udtryk for — samarbejde efter bedste evne med henblik på at overvinde vanskelighederne, idet traktatens bestemmelser fuldt ud skal overholdes, særligt bestemmelserne om statsstøtte (dommen i sagen Kommissionen mod Italien, præmis 16, dommen i sagen Kommissionen mod Frankrig, præmis 24, og dom af 3.7.2001, sag C-378/98, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 5107, præmis 31).
- 25 Betingelsen om, at det skal være absolut umuligt at gennemføre beslutningen, er imidlertid ikke opfyldt, når den sagsøgte regering udelukkende har underrettet Kommissionen om de retlige, politiske og praktiske vanskeligheder, som gennemførelsen af beslutningen indebar, uden at have gjort noget reelt forsøg på at tilbagesøge støtten hos de pågældende virksomheder eller foreslå Kommissionen sådanne alternative metoder til gennemførelse af beslutningen, som ville have gjort det muligt at overvinde vanskelighederne (jf. i denne retning dom af 2.2.1989, sag 94/87, Kommissionen mod Tyskland, Sml. s. 175, præmis 10, og af 29.1.1998, sag C-280/95, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 259, præmis 14).
- 26 I den foreliggende sag fandt alle de foranstaltninger, som de spanske myndigheder påberåber sig at have truffet, imidlertid sted mellem 1990 og 1995, dvs. de fleste

derfor efter den frist, der blev fastsat i beslutning 91/1, og inden for hvilken de burde have meddelt Kommissionen de foranstaltninger, de havde truffet for at efterkomme beslutningen. Endvidere fortsatte virksomhederne i Magefesa-koncernen deres virke i hele dette tidsrum takket være den omtvistede støtte og navnlig takket være lånegarantierne.

- 27 Den spanske regering, der ikke informerede Kommissionen om hverken de foranstaltninger, den påtænkte at træffe, eller de vanskeligheder, den stødte på i forbindelse med gennemførelsen af beslutning 91/1, og i virkeligheden blot overlod det til de pågældende selvstyrende regioner at anmode forvaltningsselskaberne om at tilbagesøge støtten, selv om den vidste, at forvaltningsselskaberne selv havde store finansielle vanskeligheder, har derfor ikke søgt en løsning med Kommissionen, og den har i øvrigt ikke godtgjort, at det var absolut umuligt at tilbagesøge den støtte, der var ydet Magefesa-koncernen, der, som nævnt i den foregående præmis, fortsatte sit virke efter beslutning 91/1.
- 28 Da traktatbruddet skal bedømmes på tidspunktet for udløbet af den frist, der er fastsat i Kommissionens beslutning, inden for hvilken medlemsstaten skal underrette Kommissionen om, hvilke foranstaltninger den vil træffe (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 26), i den foreliggende sag således den 5. maj 1990, medfører det forhold, at de virksomheder, der modtog den ulovlige støtte, har fortsat deres aktiviteter efter udløbet af denne frist, at den spanske regerings argument om, at den af Kommissionen anlagte traktatbrudssag er blevet uden genstand, efter at de pågældende virksomheder er taget under insolvensbehandling, og de derfor ikke kan hævdes at have nogen konkurrencefordele, ikke kan føre til det tilsigtede resultat.
- 29 Eftersom Kongeriget Spanien ikke har bestridt, at det ikke har truffet de foranstaltninger, Kommissionen i beslutning 91/1 har pålagt det at træffe, og da det ikke i øvrigt har anfægtet gyldigheden af denne beslutning, må traktatbruddet anses for godtgjort.

**Beslutning 1999/509**

- 30 Som nævnt i denne doms præmis 10, består den støtte — af ensartet karakter — der er omfattet af denne beslutning, i den manglende betaling af skatter og sociale bidrag for CUNOSAs vedkommende frem til konkurserklæringen, for MIGSAs og GURSA's vedkommende frem til selskabernes indstilling af deres aktiviteter og for INDOSA's vedkommende efter konkurserklæringen frem til maj 1997.
- 31 Da Domstolen traf afgørelse ved dom af 12. oktober 2000 i sagen Spanien mod Kommissionen (sag C-480/98, Sml. I, s. 8717) vedrørende Kongeriget Spaniens søgsmål med henblik på annullation af beslutning 1999/509, fastslog den i dommens præmis 21, at under hensyn til de særlige forhold i den foreliggende sag, udgjorde den omstændighed, at INDOSA, CUNOSA, MIGSA og GURSA ikke havde betalt skat og sociale bidrag i det i den anfægtede beslutning angivne tidsrum, støtte, som var ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, jf. artikel 87, stk. 1, EF.
- 32 Domstolen gav Kongeriget Spanien delvist medhold for så vidt angik opkrævningen af renter — som var forfaldet, efter at INDOSA og CUNOSA var erklæret konkurs — af den ulovlige støtte, som var ydet før konkurserklæringen, idet den annullerede beslutning 1999/509 på dette ene punkt (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 34-39).

*De af de spanske myndigheder trufne foranstaltninger***Skyldige sociale bidrag**

- 33 Med hensyn til den støtte, der er ydet INDOSA — til dækning af gæld opstået efter konkurserklæringen — har Tesorería General de la Seguridad Social

(herefter »TSS«) foretaget udlæg for i alt 45 000 000 ESP. TSS har desuden gjort udlæg i 1 600 500 aktier, som INDOSA ejede i Compañía de Menaje Doméstico SL. Som led i konkursbehandlingen af INDOSA blev salget af disse aktier suspenderet af fogedretten ved kendelse, og der blev indkaldt til kreditorsamling. For så vidt angik gæld fra tiden før konkurserklæringen anmodede TSS, for at få afsluttet konkursbehandlingen, den 28. december 1998 skifteretten om at få selskabet likvideret eller om, at der blev indgået akkord med dets kreditorer. Der fandt en kreditorsamling sted den 4. juli 2000 for at træffe afgørelse om, hvorvidt INDOSA skulle fortsætte sine aktiviteter eller ej, og det blev besluttet at likvidere selskabet inden for en frist på fire måneder.

- 34 Hvad angår den støtte, der blev ydet CUNOSA, GURSA og MIGSA, begærede TSS enten ikke disse selskaber konkurs eller fandt, at en sådan procedure ville være formålsløs med henblik på at tilbagesøge støtten. Det fremgår under alle omstændigheder af sagens akter, at TSS ikke har begæret disse selskaber likvideret. En gennemgang af sagens akter synes at tale for, at TSS undlod at gøre fordringer gældende i konkurrence med de ansattes lønkrav.

## Skattegæld

- 35 Denne gæld vedrører kun INDOSA. Den 28. december 1998 fremsendte Skatteministeriet en skrivelse til kurator, hvori det anmodede om øjeblikkelig betaling af skattegæld stiftet efter konkursen, og det fremsatte et forslag om akkord med kreditorerne med henblik på betaling af den af konkursmassen omfattede gæld, således at proceduren kunne afsluttes. Den 23. juni 2000 traf Oficina Nacional de Recaudación (det nationale inkassokontor) foranstaltninger med henblik på at kræve betaling af gælden efter de spanske regler om konkurs ved succession i udøvelsen af virksomheden. Som det er nævnt i denne doms præmis 33, besluttede INDOSAs kreditorer under kreditorsamlingen desuden, at selskabet skulle likvideres, hvilket ville give Skatteministeriet mulighed for at søge at inddrive sin fordring, hvis der var dækning i selskabets aktiver.

*Anbringendet om, at det er umuligt at tilbagesøge støtten*

- 36 Som for beslutning 91/1 er den spanske regerings eneste anbringende, at det er absolut umuligt at træffe de i beslutning 1999/509 krævede foranstaltninger, idet Kongeriget Spanien ikke fik medhold i den sag, det anlagde til prøvelse af denne beslutning, og Fællesskabernes retsinstanser har fastslået, at den pågældende støtte var ulovlig.
- 37 Henset til de støttemodtagende virksomheders situation var det kun muligt at gennemføre beslutning 1999/509 ved at foranledige, at de blev tvangsløst tvangslikvideret, således at skattemyndighederne og det organ, der var ansvarlig for sociale bidrag, kunne anmelde deres krav til dækning gennem selskabernes aktiver, hvis der overhovedet fandtes aktiver, og hvis deres fordrings plads i prioritetsordenen gjorde det muligt. Den eneste måde, hvorpå den spanske regering under sådanne omstændigheder kan godtgøre, at det er absolut umuligt at tilbagesøge støtten, er ved at påvise, at der ikke findes aktiver.
- 38 Domstolen har allerede fastslået, at det forhold, at den pågældende medlemsstats myndigheder på grund af de pågældende virksomheders økonomiske situation ikke har kunnet tilbagesøge den udbetalte sum, ikke udgør en umulighed for gennemførelsen, eftersom Kommissionens formål er, at støtten ophæves, og dette formål kan opnås ved en likvidation af selskabet (dom af 15.1.1986, sag 52/84, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 89, præmis 14).
- 39 Selv om den spanske regering har gjort gældende, at den kun har overtaget GURSA's aktiver, er det ubestridt, at hverken TSS eller Skatteministeriet har forsøgt at få GURSA og MIGSA likvideret, hvorfor regeringen ikke kan godtgøre,

at det var absolut umuligt, at der var andre aktiver, der kunne gøres udlæg i. Hvad angår CUNOSA var likvidationen allerede indledt, da Kommissionen vedtog beslutning 1999/509, men det fremgår ikke af sagens akter, om de spanske myndigheder under denne procedure har taget skridt til at tilbagesøge den ulovlige støtte i dette selskabs aktiver, selv om de efterfølgende har appelleret afgørelsen om at likvidere CUNOSA, hvilket er sket for sent og uden tvivl ikke har ført til det ønskede resultat.

40 Hvad derimod angår INDOSA, som det fremgår af denne doms præmis 33 og 35, har TSS og Skatteministeriet på to forskellige måder godtgjort, at de har udvist passende omhu for at tilbagesøge såvel skyldige skatter som skyldige sociale bidrag. Kommissionen har i øvrigt ikke bestridt, at kreditorsamlingen besluttede at likvidere INDOSA. Det må derfor tiltrædes, at de spanske myndigheder, for så vidt angår dette selskab, har truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme beslutning 1999/509.

41 Kommissionen har dog gjort gældende, at Kongeriget Spanien under alle omstændigheder ikke har truffet foranstaltningerne inden for fristen på to måneder fra meddelelsen af henholdsvis beslutning 91/1 og 1999/509, således at det ifølge Kommissionen må anses for godtgjort, at beslutningernes artikel 3 er tilsidesat.

42 Det skal i denne forbindelse præciseres, at Kommissionen i beslutning 1999/509 ikke har fastsat en frist for gennemførelsen af de i beslutningen krævede foranstaltninger, og at der inden for rammerne af undtagelsesordningen for traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 88, stk. 2, andet afsnit, EF, ikke gælder en bestemt frist for gennemførelsen. Kommissionen fastsatte dog i artikel 3 i beslutning 1999/509 en frist på to måneder, der udløb den 29. december 1998, inden for hvilken de spanske myndigheder skulle underrette Kommissionen om de foranstaltninger, de havde truffet til gennemførelse af beslutningen.

- 43 Det er imidlertid ubestridt, at den spanske regering ikke inden udløbet af fristen har underrettet Kommissionen om de foranstaltninger, der allerede var truffet, og de foranstaltninger, der ville blive truffet for at tilbagesøge den støtte, der var ydet til INDOSA, CUNOSA, MIGSA og GURSA, og i denne sag navnlig for at inddrive INDOSAs skyldige sociale bidrag og skatter.
- 44 Der skal derfor, for så vidt angår beslutning 1999/509, gives medhold i traktatbrudspåstanden i sin helhed, for så vidt det gøres gældende, at Kongeriget Spanien ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den støtte, der er ydet CUNOSA, GURSA og MIGSA. Derimod skal der, for så vidt det gøres gældende, at Kongeriget Spanien ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den støtte, der er ydet selskabet INDOSA, kun gives medhold i traktatbrudspåstanden med hensyn til den manglende underretning af Kommissionen.
- 45 Det fremgår af ovenstående, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 249, stk. 4, EF samt artikel 2 og 3 i beslutning 91/1 og artikel 2 og 3 i beslutning 1999/509, idet det dels ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme beslutning 91/1, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet virksomhederne INDOSA, GURSA, MIGSA og CUNOSA, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, og for at efterkomme beslutning 1999/509, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet virksomhederne GURSA, MIGSA og CUNOSA, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, dels ikke inden for den fastsatte frist har underrettet Kommissionen om de foranstaltninger, der var truffet for at efterkomme beslutning 1999/509, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet INDOSA, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet.
- 46 Kongeriget Spanien frifindes i øvrigt.

## Sagens omkostninger

- <sup>47</sup> I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kongeriget Spanien i det væsentlige har tabt sagen, bør det pålægges det at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

### DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

- 1) Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 249, stk. 4, EF samt artikel 2 og 3 i Kommissionens beslutning 91/1/EØF af 20. december 1989 om støtte ydet i Spanien af centralregeringen og en række autonome regeringer til Magefesa, der producerer husholdningsartikler af rustfrit stål og mindre elapparater, og artikel 2 og 3 i Kommissionens beslutning 1999/509/EF af 14. oktober 1998 om Spaniens støtte til virksomhederne i Magefesa-koncernen og deres efterfølgere, idet Kongeriget

Spanien dels ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme beslutning 91/1, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet virksomhederne Industrias Domésticas SA (INDOSA), Manufacturas Gur SA (GURSA), Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (MIGSA) og Cubertera del Norte SA (CUNOSA), for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, og for at efterkomme beslutning 1999/509, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet virksomhederne GURSA, MIGSA og CUNOSA, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, dels ikke inden for den fastsatte frist har underrettet Kommissionen om de foranstaltninger, der var truffet for at efterkomme beslutning 1999/509, for så vidt den erklærer den støtte, der er ydet INDOSA, for ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet.

- 2) Kongeriget Spanien frifindes i øvrigt.
- 3) Kongeriget Spanien betaler sagens omkostninger.

Macken

Puissochet

Schintgen

Skouris

Cunha Rodrigues

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. juli 2002.

R. Grass

F. Macken

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling

